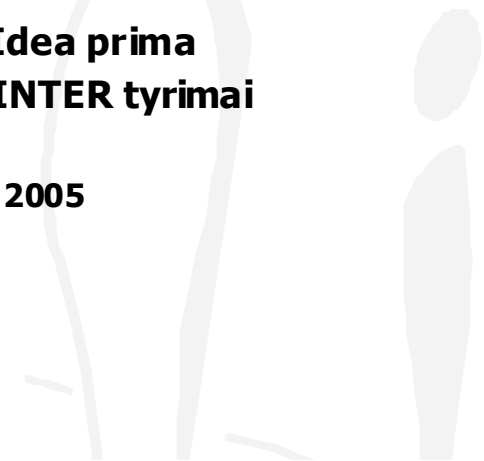

Paramos gavėjų požiūrio į mokymus, paraiškų rengimą ir projekto įgyvendinimą bei informacijos poreikio įvertinimo tyrimas

Užsakovas: Idea prima
Vykdytojas: SPINTER tyrimai

Spalis, 2005

Tyrimo metodika

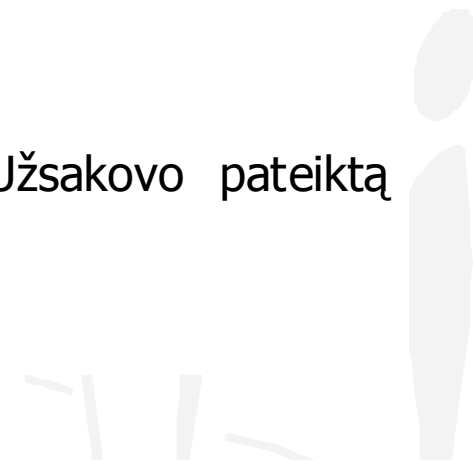
Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė "Spinter tyrimai" 2005 metų lapkričio 9 – 29 dienomis atliko paramos gavėjų apklausą.

Tyrimo metodas – *telefoninė apklausa*, naudojant standartizuotą su Užsakovu suderintą klausimyną.

Apklausoje dalyvavo respondentai pagal Užsakovo iš anksto pateiktą paramos gavėjų sąrašą.

Tyrimas vyko visoje šalies teritorijoje, tyrimo metu apklausta 50 respondentų – paramos gavėjų.

Tyrimo metu naudotas *tikslinės atrankos* metodas, naudojant Užsakovo pateiktą sąrašą.

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis, pvz.: jeigu apklausus 50 respondentų gavome, kad 70,0 % apklaustų paramos gavėjų rengdami paraišką naudojami konsultantų paslaugomis, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 57,3 ir 82,7 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

	%	%	%	%	%	%	%	%
	5	10	15	20	25	30	40	50
	95	90	85	80	75	70	60	50
N								
50	6.0	8.3	9.9	11.1	12.0	12.7	13.6	13.9
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10.0
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1

Respondentų charakteristikos

➤ Paramos gavėjų pasiskirstymas pagal lytį

Vyras	40,0%
Moteris	60,0%

➤ Paramos gavėjų pasiskirstymas pagal amžių

Iki 35 metų	22,8%
36 – 50 metų	50,1%
Virš 50 metų	27,1%

Tyrimo rezultatai

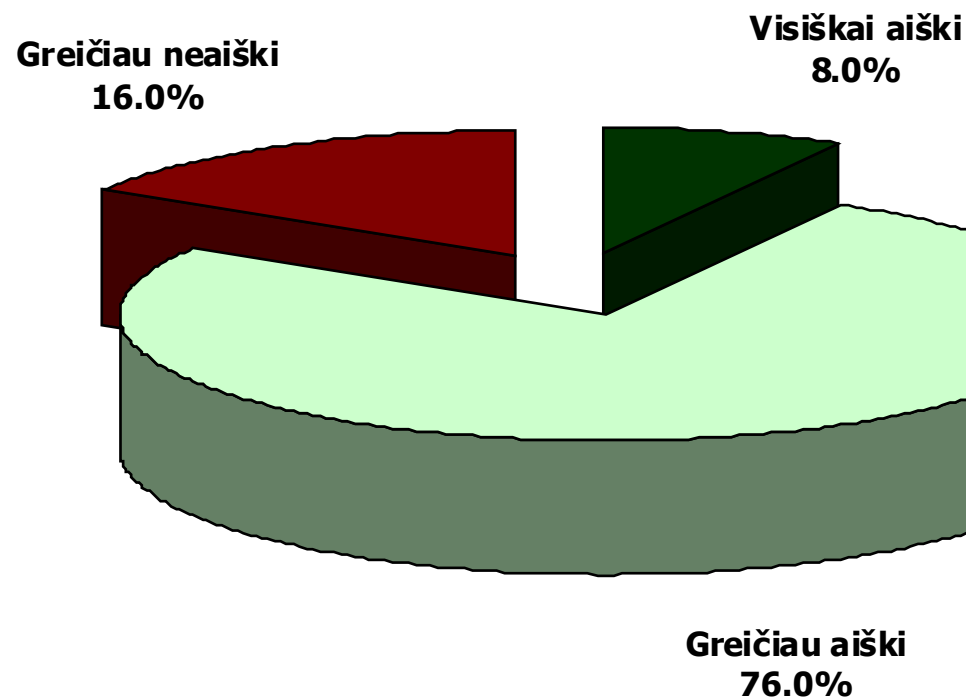

*Pasitenkinimas mokymais/ informacija.
Informacijos poreikio vertinimas*

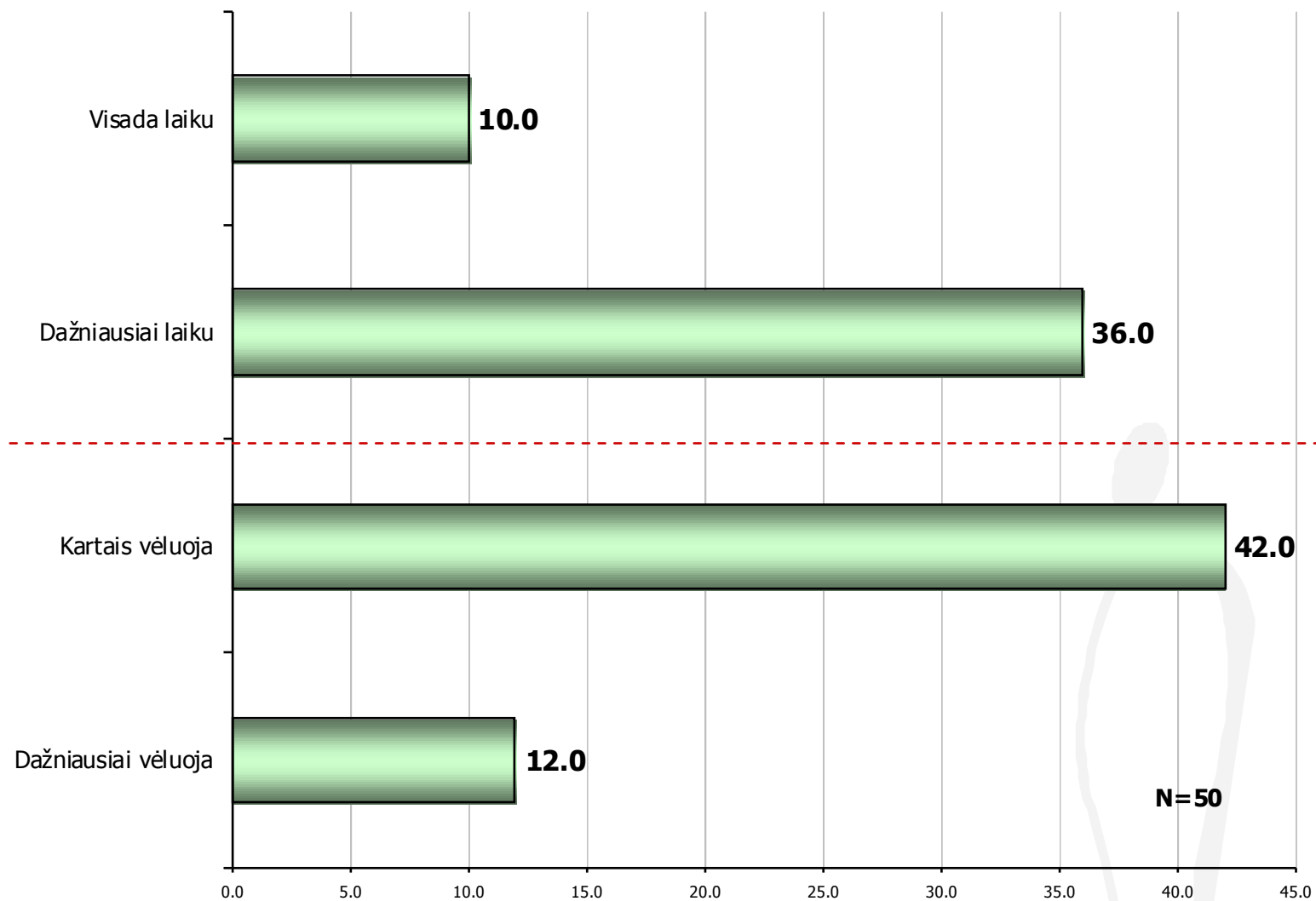

Ar informacija, reikalinga projekto įgyvendinimui,
pasiekia aiški (suprantama)? (proc.)

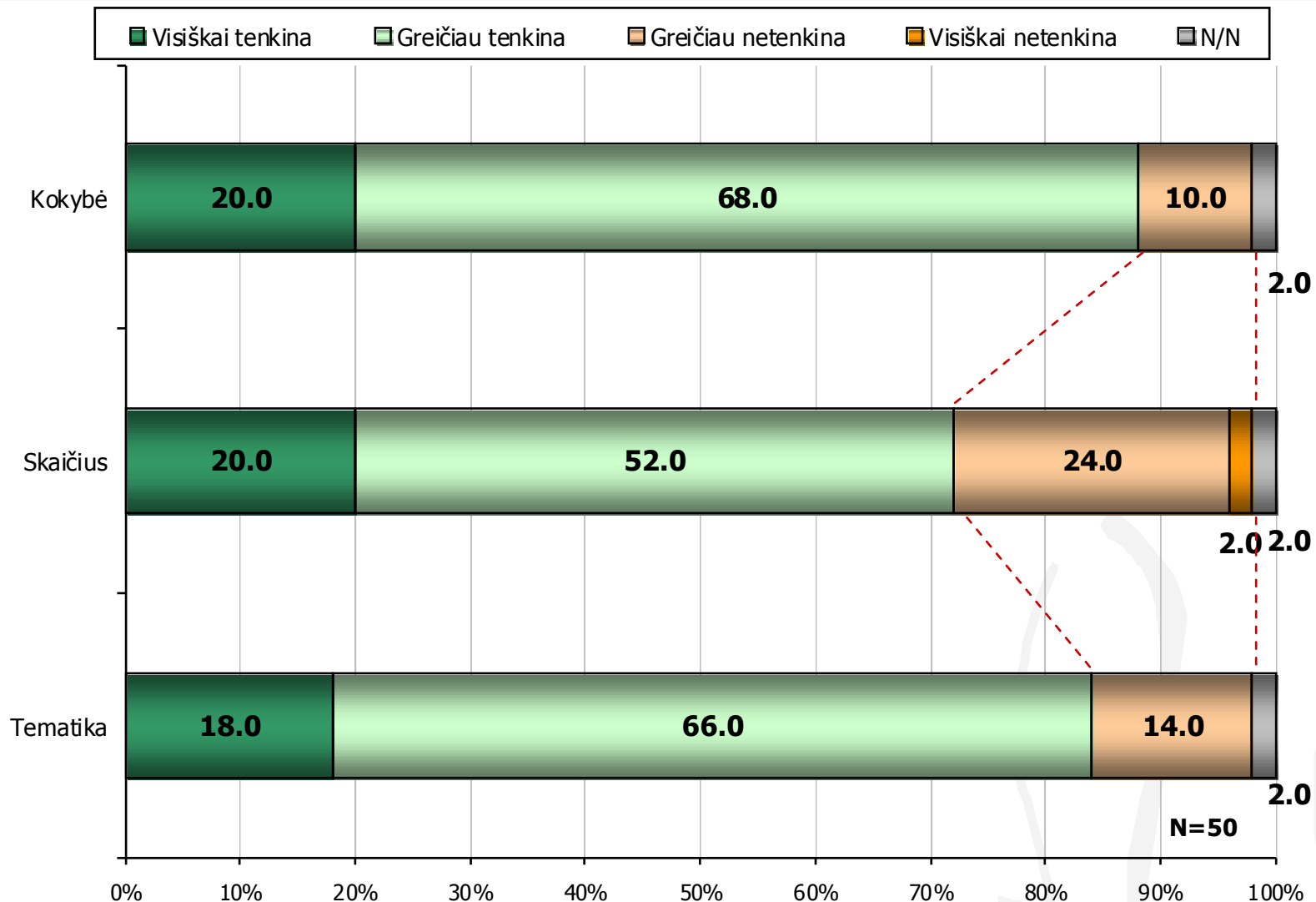

N=50

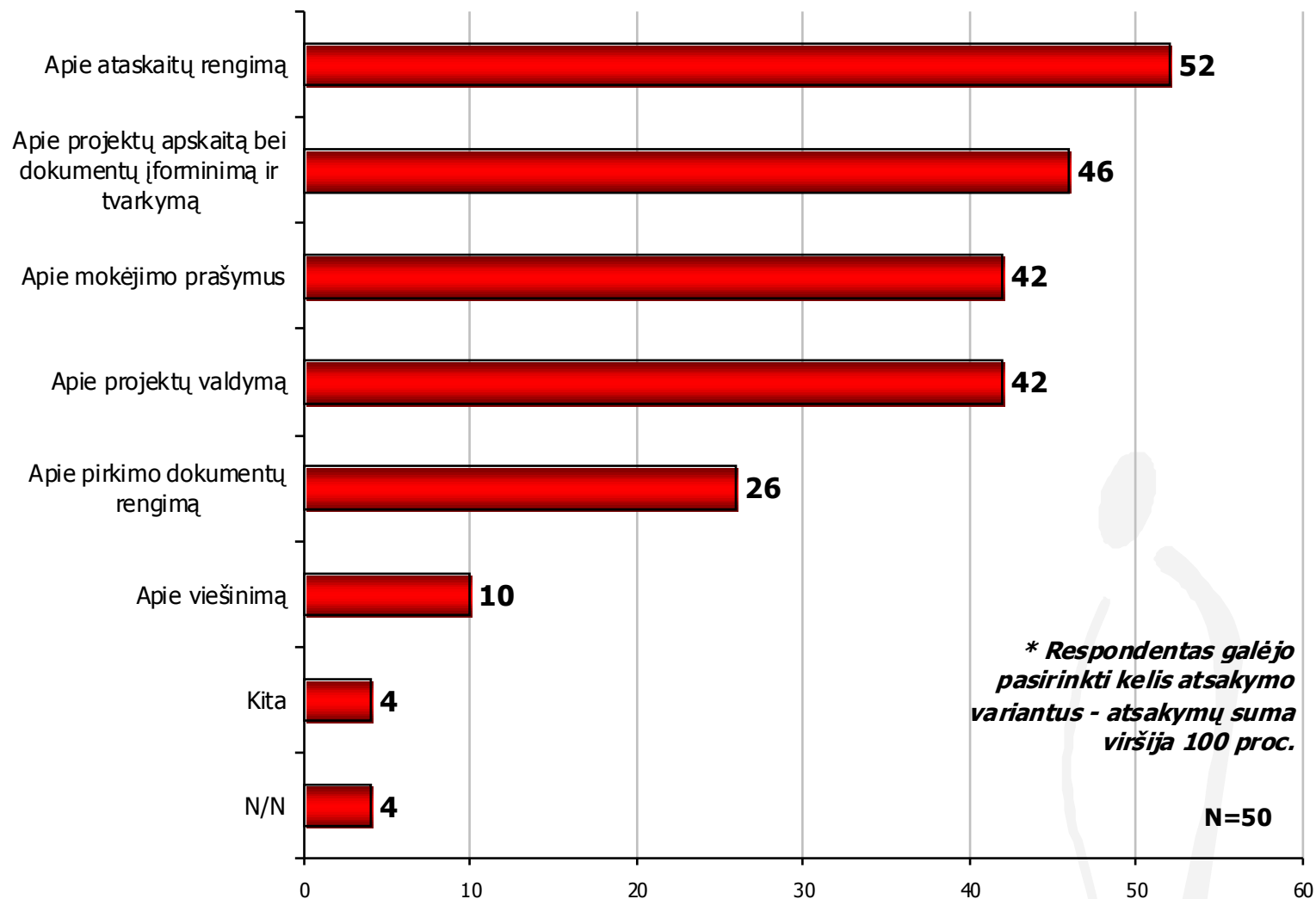
Ar informacija, reikalinga projekto įgyvendinimui, pasiekia laiku? (proc.)

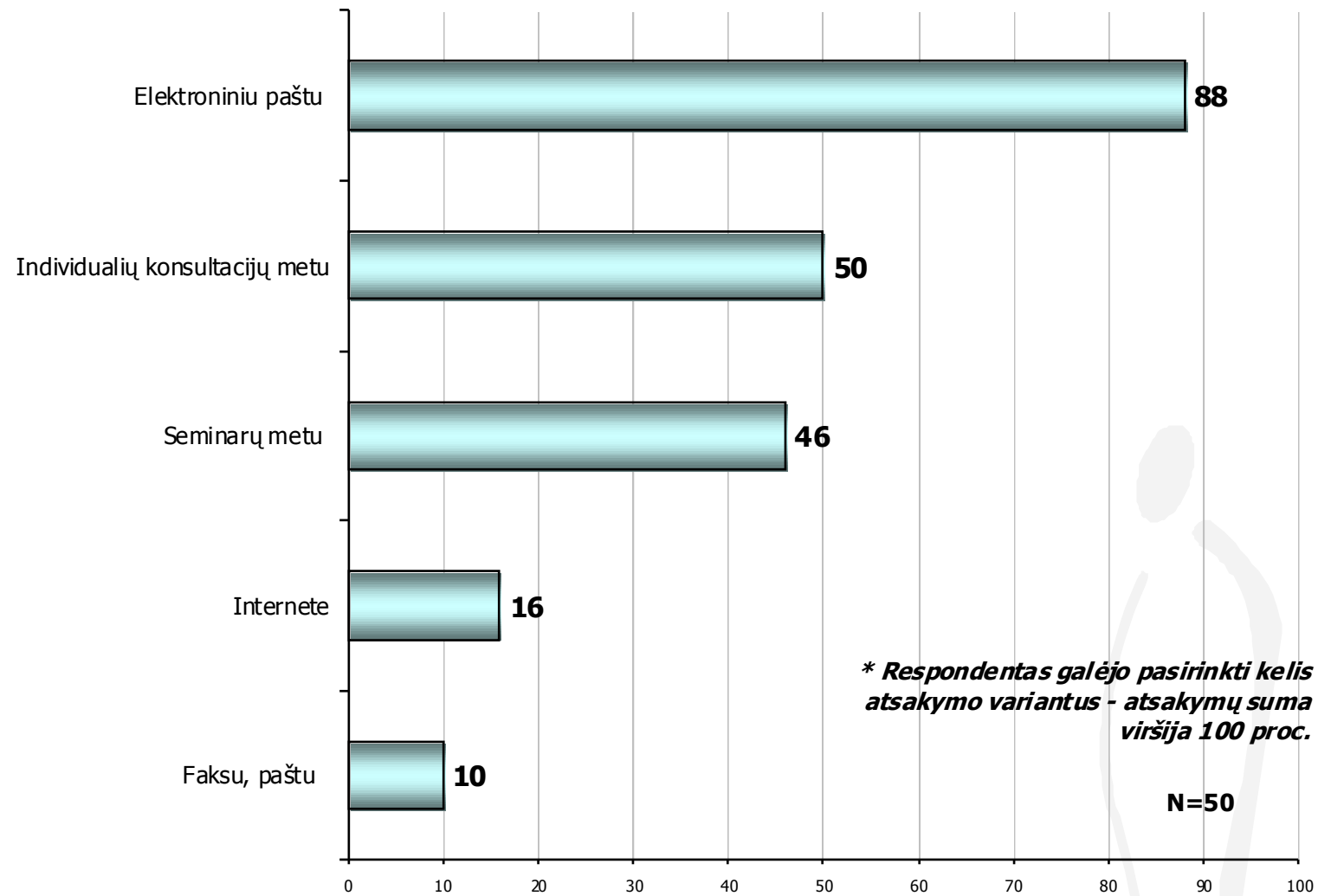
Ar tenkina mokymų/ seminarų apie Struktūrinių fondų projektų įgyvendinimą ... ? (proc.)

Kokios tematikos seminarų pasigendate? (proc.)

Kokiu būdu Jums priimtiniausia gauti informaciją, susijusią su projekto įgyvendinimu? (proc.)

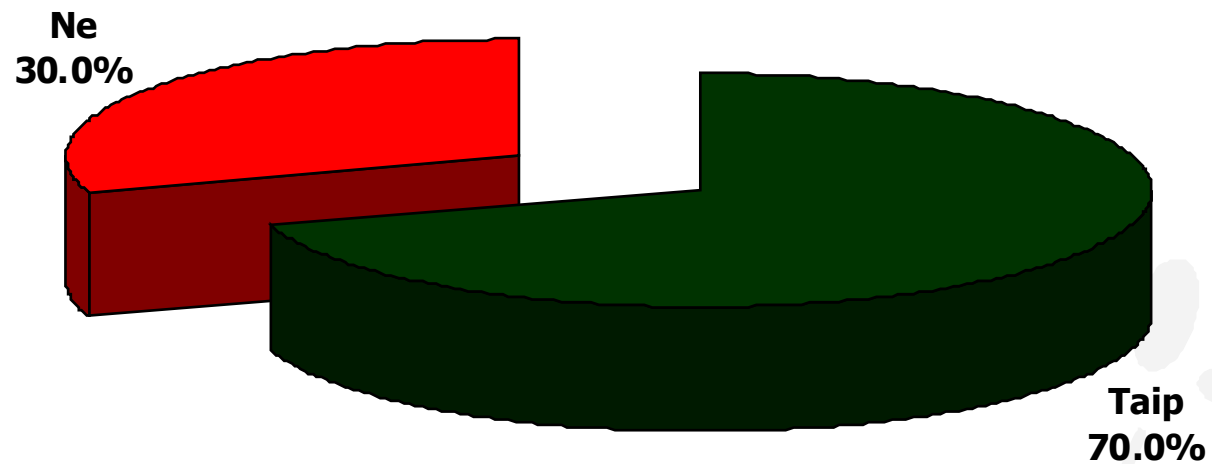

*Paraiškų rengimas: pagrindinės
problemos, nuostatos
konsultantų atžvilgiu*

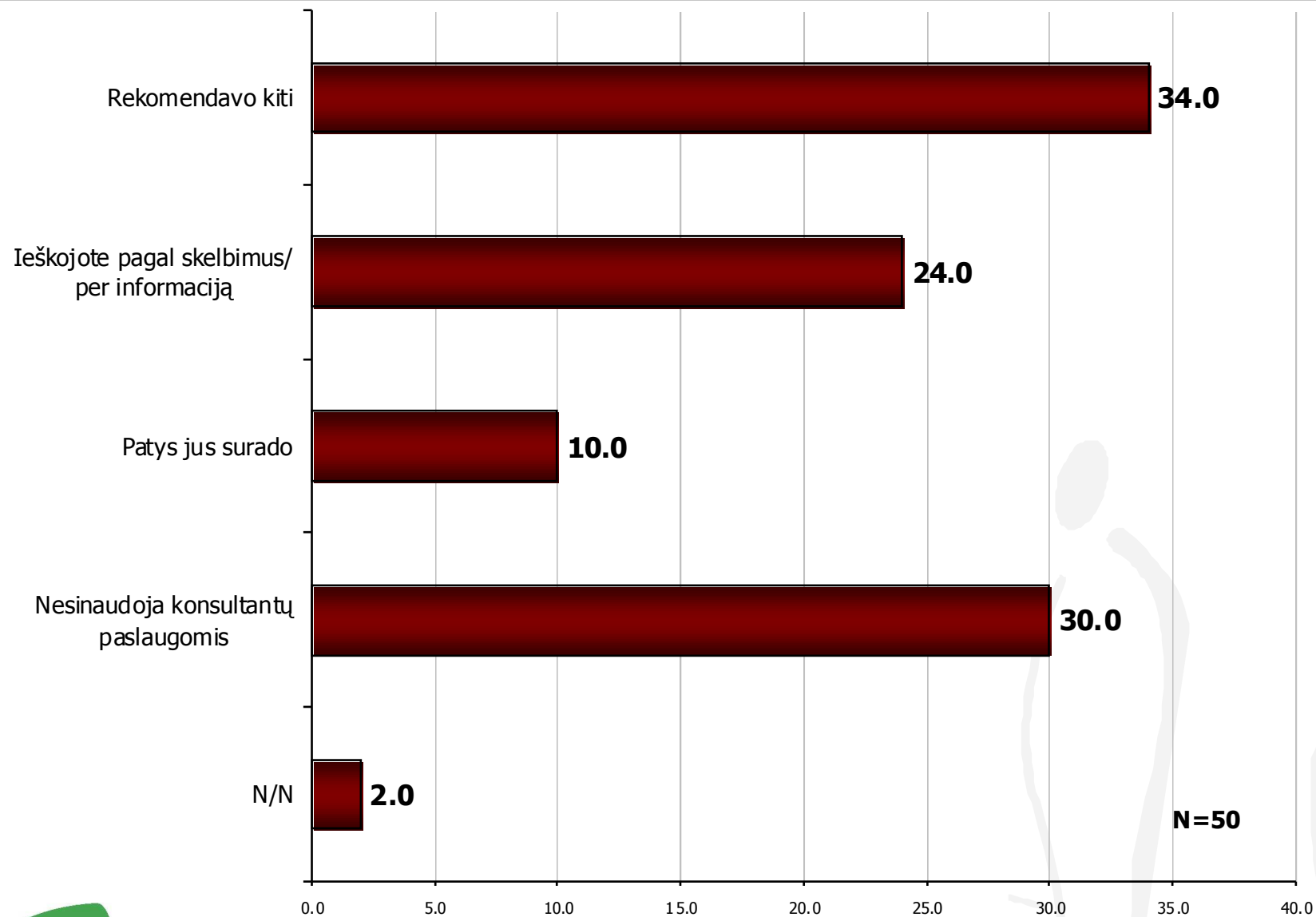

Ar rengdami paraišką naudojotės konsultantų paslaugomis? (proc.)

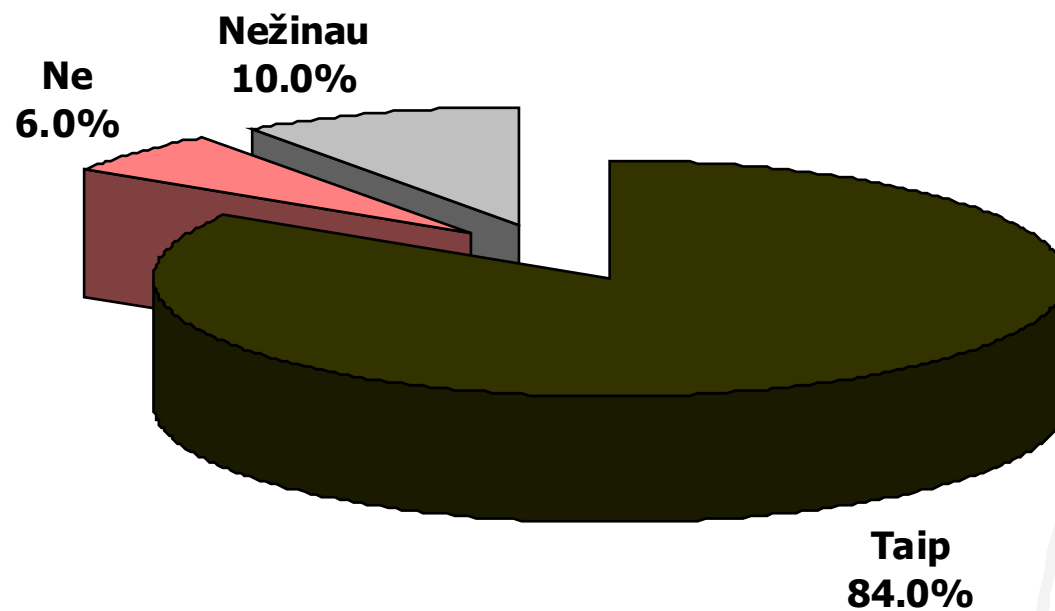

N=50

Kokias būdais pasirinkote konsultantus? (proc.)

Ar manote, kad rengiant paraišką būtų tikslinga naudotis konsultantų paslaugomis? (proc.)

N=50

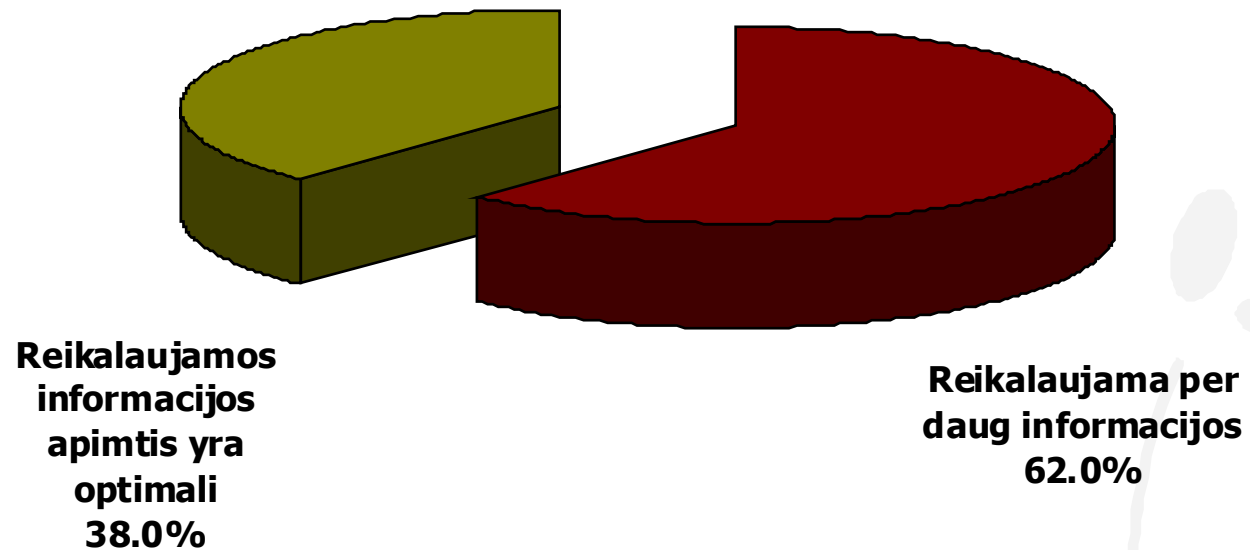
Konsultantų paslaugomis naudotis **tikslinga, nes:**

- ➔ Trūksta paraiškų rengimo **patirties**
- ➔ **Laiko stoka**/ racionaliau naudojamas laikas
- ➔ Tai **specialistų** darbas – pačių darbuotojų darbas nekonkurencingas profesionalų rengtų projektų atžvilgiu
- ➔ Labai **aukšti reikalavimai**/ sudėtingos formos/ kai kurios dalys neaiškios/ yra svarstytinų klausimų
- ➔ **Tiesioginio darbo apimtis** neleidžia įsigilinti į kai kuriuos reikalavimus
- ➔ Konsultantai dirba su projektais, turi pažįstamų įvairiose įstaigose, gali **tartis, dalintis patirtimi ir naujienomis**
- ➔ Konsultantai pataria, kaip idėjai suteikti **„biurokratinį“ pavidalą**, apipavidalinti viziją
- ➔ Projektų įforminimas, ekonominė dalis reikalauja daug **administravimo žinių**
- ➔ Biudžetinė organizacija rengti didesnės apimties projektą **neturi patyrusių specialistų**
- ➔ Konsultantai būtini **„nelogiškų“ paraiškos vietų parašymui**, pvz.: įrodyti, kad prašoma pinigų suma yra optimali, kai iš tikrųjų reikia dešimtis kartų daugiau lėšų
- ➔ Gali gauti **individualią konsultaciją** iš profesionalų – rengiant paraišką **pirmą kartą** klausimų būna labai daug, ypač susijusių su finansine dalimi
- ➔ Esant **dideliame projektų skaičiui** organizacijoje, tikrai tikslinga samdyti konsultantus
- ➔ Patariama, kaip išvengti dažniausiai pasikartojančių **klaidų**

Konsultantų paslaugomis naudotis **netikslinga**, nes:

- ⇒ Kartais kyla abejonų dėl **konsultantų kompetencijos** (pvz.: ne visi gali praktiškai patarti, tik pašneka „aukštomis formomis“)
- ⇒ **Trūksta seminarų, paskaitų** – tuomet konsultantų nereikėtų
- ⇒ **Projektų schema palankesnė konsultacinėms firmoms**, bet ne mokslininkams
- ⇒ Svarbiausia, kad seminarų metu būtų išsiaiškinta **projekto finansinė dalis** (diskontas, grynoji pinigų vertė, formulės, etc.)
- ⇒ Yra daug **jaunų socialinių mokslų specialistų**, kurie puikiai gali parengti paraišką, kuriuos galima įdarbinti projekto koordinatoriais
- ⇒ Rengiant projektą, **pats rengėjas geriausiai išmano** projekto siekiamus tikslus ir uždavinius
- ⇒ Samdomi konsultantai dažnai parodo, kad moka tik formules, bet **neįsigilina į projekto problemos esmę**
- ⇒ **Brangi** paslauga

Ką Jūs manote apie prašomos informacijos apimtį
paraiškų formose ir investiciniuose projektuose?
(proc.)

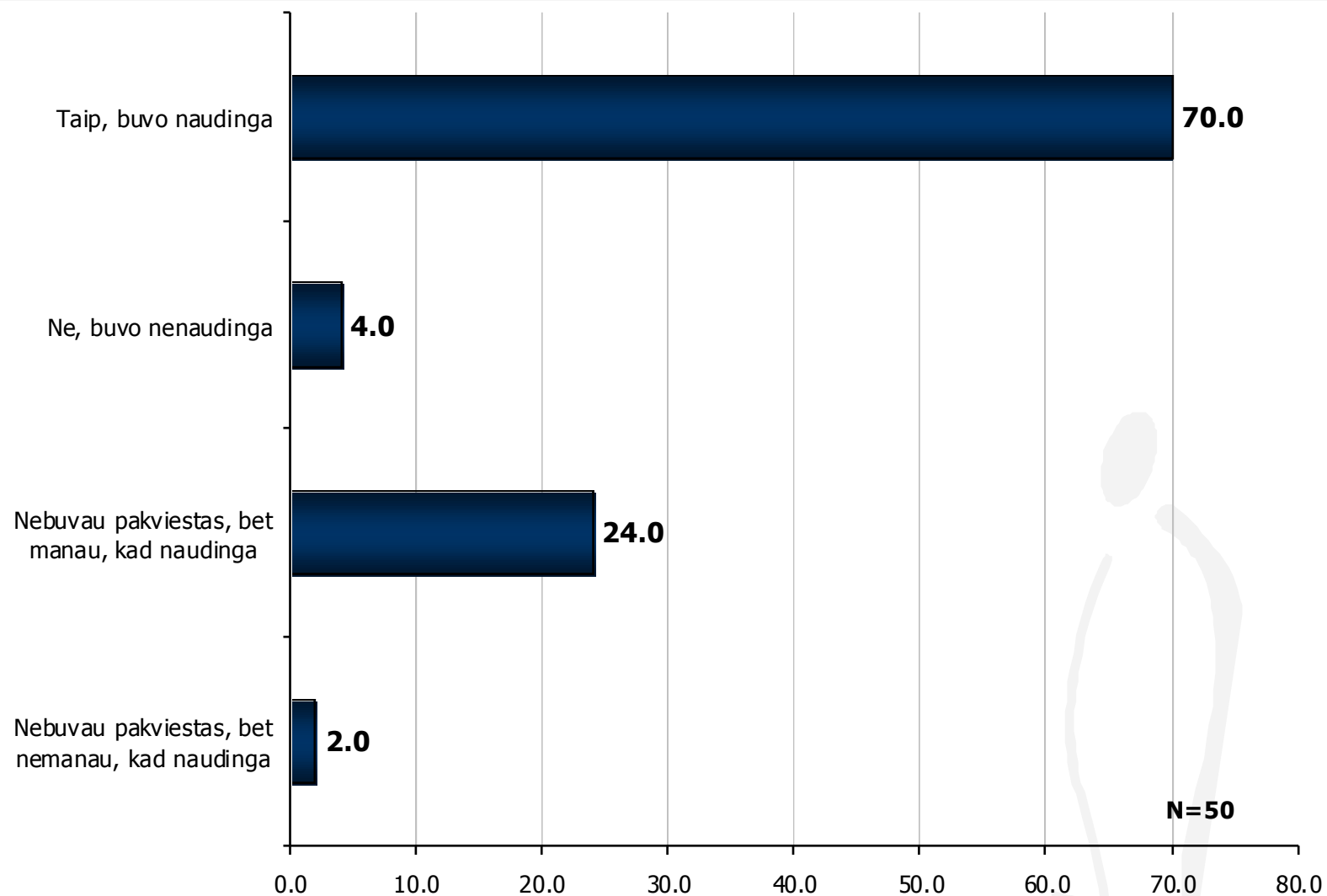

N=50

Kas buvo sunkiausia rengiant paraišką, investicinį projektą? (proc.)

- Projekto **finansinė dalis** (pvz.: kainos bėgant laikui kinta, jos pagrįstos komerciniais pasiūlymais, kurie po paraiškos patvirtinimo jau nebegalioja)
- **Surinkti informacija/ dokumentus – daug dokumentacijos**, „popierinio darbo“; sunku dirbti su gausybe informacijos iš skirtingų sričių (pvz.: ir statybos, ir inžinerijos, ir buhalterijos ir t.t.)
- Patirties/ **kompetencijos trūkumas**
- Tinkamai pagal visus reikalavimus **iforminti paraišką**:
  - ✓ Uždavinių/ tikslų suformulavimas, atitikimas idėjai; suformuluoti projekto idėją; mūsų apmąstytos idėjos „apvilkinimas“ kanceliarinės kalbos vingrybėmis
  - ✓ Pateikti tikslų veiksmų/ veiklų planą/ rezultatus – sunku numatyti visas grėsmes; projekto rizikos/ jautrumo/ naudos vertinimas
  - ✓ Projekte reikalingi nelogiški įrodinėjimai, pvz.: kaip būtų blogai, jeigu būtų skirta daugiau lėšų... Infrastruktūrai reikia daugiau lėšų, todėl lėšų paskirstymas tarp investicinių ir socialinių projektų lygiomis dalimis yra nelogiškas
  - ✓ Numatyti labai konkrečiai darbų apimtį, darbų kainas
  - ✓ Suvokti kai kurias gairių nuostatas, išsitemti gairių nustatytuose rėmuose
  - ✓ Sunkiausia skaičiuoti ateities rodiklius (abejoju, ar būtina tai daryti)
  - ✓ Atlikti įgyvendinimo galimybių studiją
  - ✓ Pasiskaičiuoti laiką pirkimų dokumentacijai rengti ir pirkimams vykdyti, kiek gali trukti pirkimų derinimai su agentūromis
- **Laikas/** per trumpas laikas skirtas paraiškai paruošti, ilgas derinimas
- **Lietuviškos informacijos** trūkumas
- Paraiškų rengimas vyksta **vasarą**, kai dauguma atostogauja...
- **Partnerių paieška**
- **Techninių sprendimų** pasirinkimas
- **Derinamas su vietos valdžios institucijomis** dėl paslaugų pirkimo, įstaigų veiklos tęstinumo, gauti papildomą dokumentaciją iš žemėtvarkos, gauti leidimus patalpų renovacijai, leidimus statyboms

Ar manote, kad buvo naudinga dalyvauti interviu, kai buvo vertinama Jūsų paraiška? (proc.)

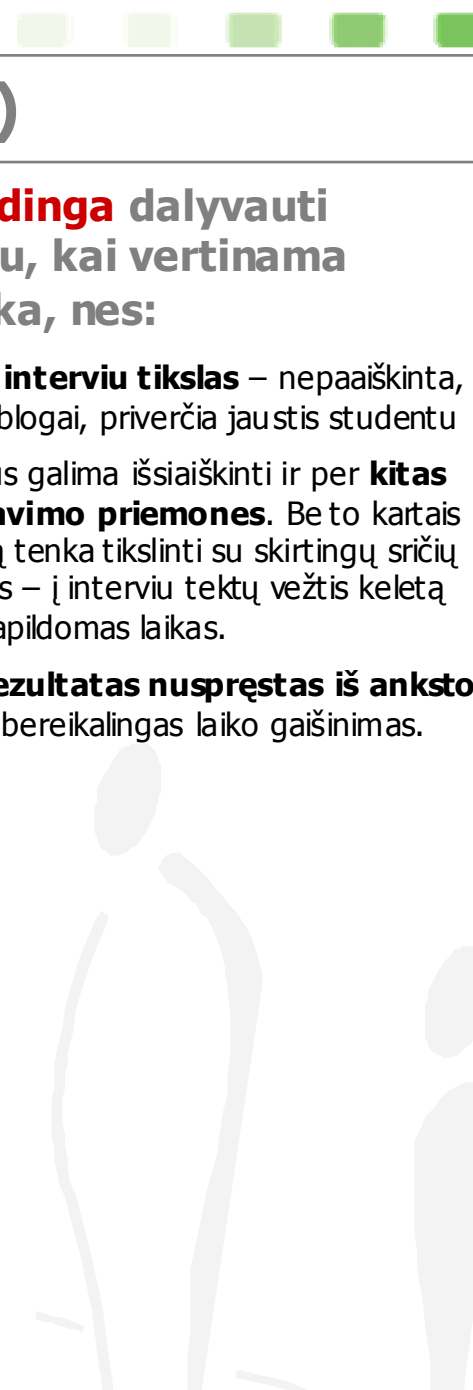
Kodėl taip manote? (proc.)

Naudinga dalyvauti interviu, kai vertinama paraiška, nes:

- ⇒ Būtų/ buvo galima **išsiaiškinti sprendimą lemiančius klausimus** (projekto esmę, tikslus) – tai pasitarnavo/-autų projekto finansavimui (paraiška savo formoje negali atspindėti visas projekto vizijas, ne viską galima aprašyti)
- ⇒ Galėjom/-ėtume **apginti, argumentuoti savo projekto reikalingumą** ir būtinumą – galimybė įrodyti CPVA atstovams, kad projekto esmė ir idėja yra mūsų ilgo ir rimto darbo rezultatas, o konsultantai tik padėjo tinkamai išdėstyti visa tai projekte.
- ⇒ Gauta **informacija naudinga siekiant išvengti klaidų** rengiant kitas paraiškas
- ⇒ Paašškėja **vertinimo metodika bei reikalavimai** – padeda suprasti, kaip problemas traktuoja CPVA
- ⇒ Tai malonus **susipažinimas** su žmonėmis, su kuriais dabar kartais tenka bendrauti
- ⇒ Gaunama **tiesioginė informacija** – tiesioginis kontaktas
- ⇒ Vertintojai gali įvertinti paraiškovo **pasirengimą, pasiryžimą** įgyvendinti planuojamą projektą
- ⇒ Buvo **derinamas projekto biudžetas** – “atsikovojojome” nubrauktus pinigus
- ⇒ Galimybė padiskutuoti apie projekto įtaką bendruomenei, įtaką tikslinei grupei. Gera proga analizuoti ir **pažvelgti į patį projektą iš šalies**

Nenaudinga dalyvauti interviu, kai vertinama paraiška, nes:

- ⇒ **Neaiškus interviu tikslas** – nepaaiškinta, kas gerai, kas blogai, priverčia jaustis studentu
- ⇒ Neaiškumus galima išsiaiškinti ir per **kitas komunikavimo priemones**. Be to kartais informaciją tenka tikslinti su skirtingų sričių specialistais – į interviu tektų vežtis keletą žmonių, papildomas laikas.
- ⇒ Pokalbio **rezultatas nuspręstas iš anksto**. Pokalbis – bereikalingas laiko gaišinimas.

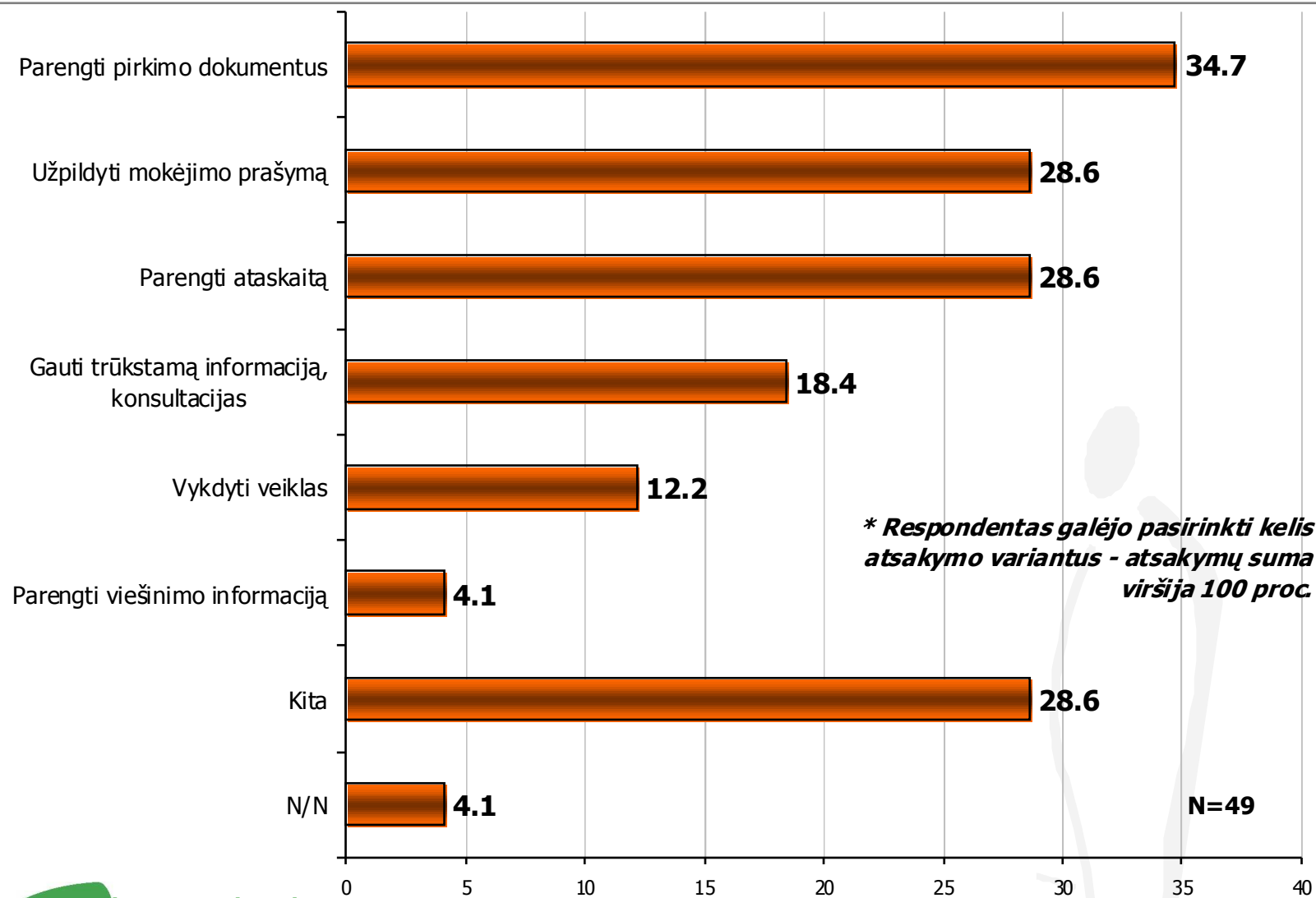

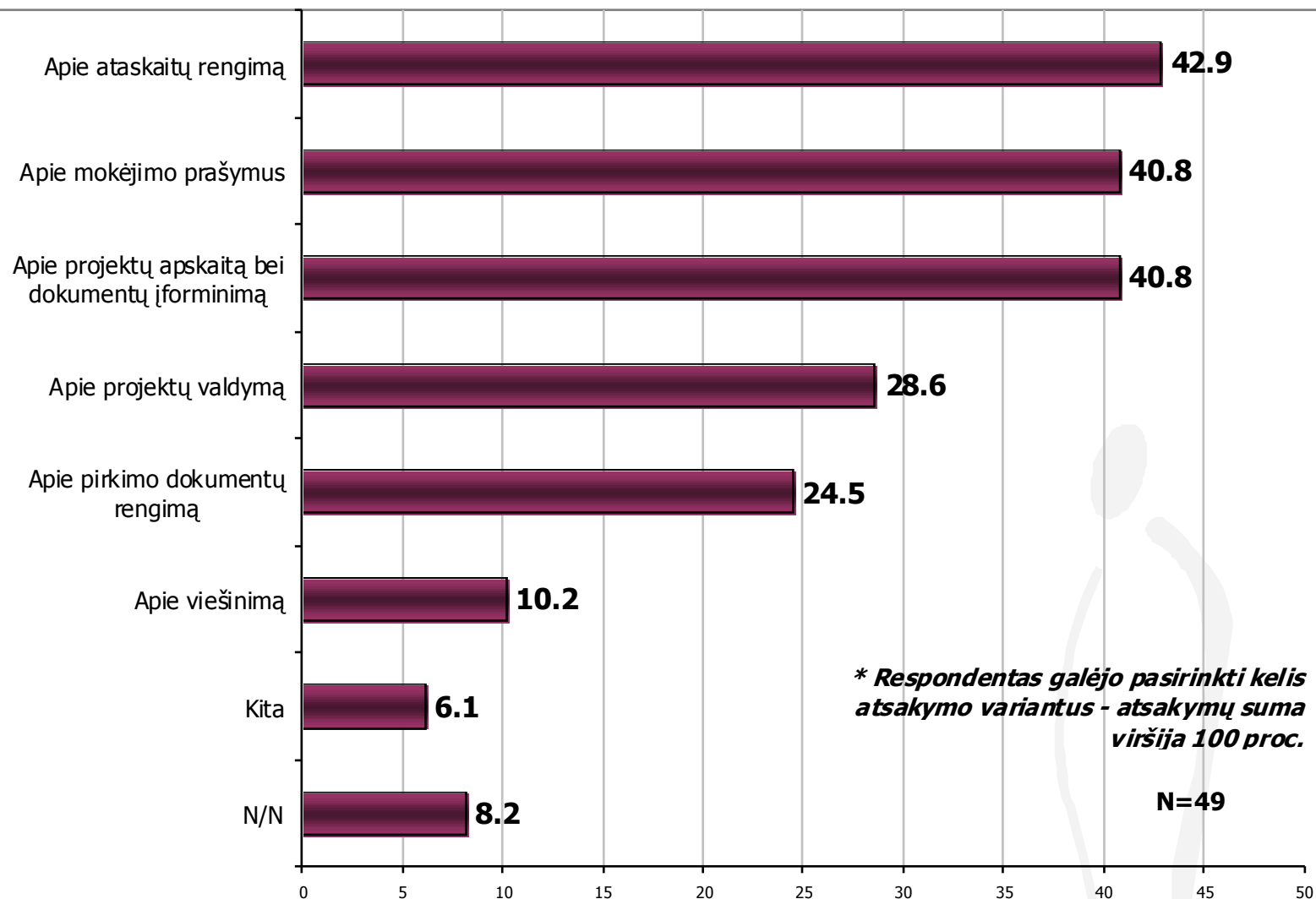
Projekto įgyvendinimas: pagrindinės problemos ir rekomendacijos

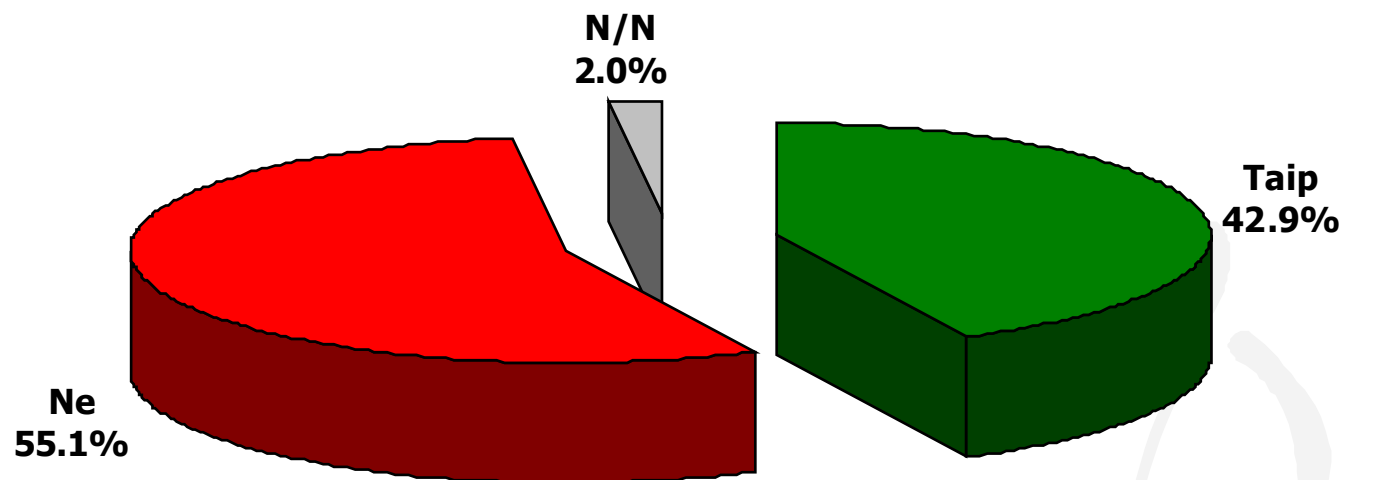
Kas Jums yra sunkiausia įgyvendinant projektą? (proc.)

Kokios informacijos, susijusios su projekto įgyvendinimu, Jums labiausiai trūksta? (proc.)

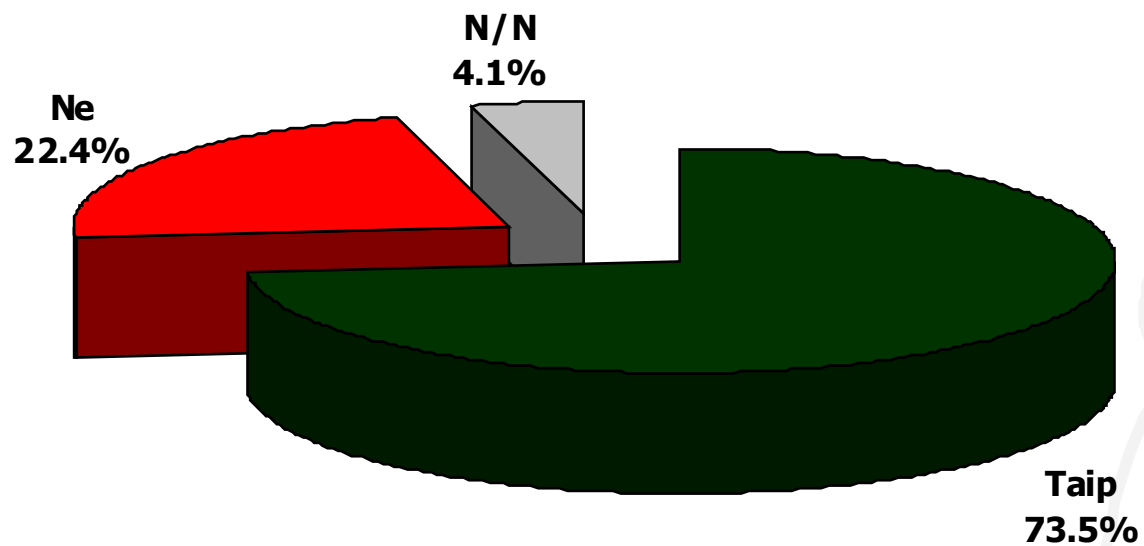

Ar įgyvendinant projektą naudojotės konsultantų
(administratorių) paslaugomis? (proc.)

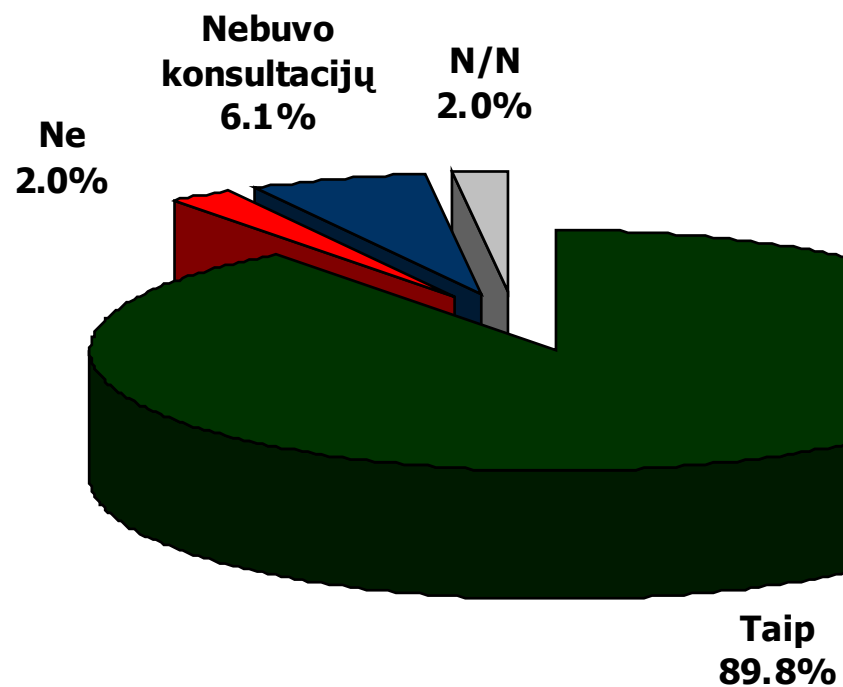
N=49

Ar įgyvendinant projektą būtų tikslinga naudotis konsultantų (administratorių) paslaugomis? (proc.)

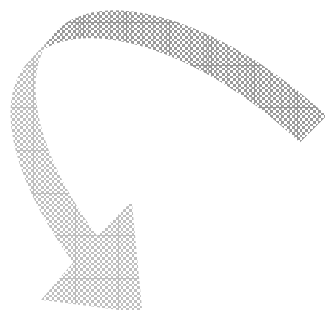
N=49

Ar įgyvendinant projektą buvo vertingos CPVA konsultacijos? (proc.)

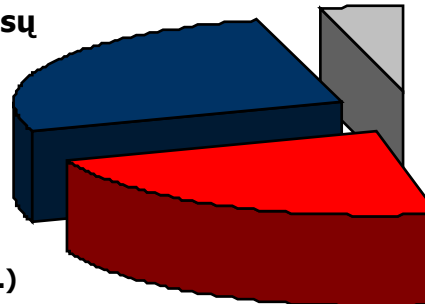
N=49

Jūsų nuomone, ar yra reikalinga prevencinė CPVA atliekamų pirkimų priežiūra? (proc.)

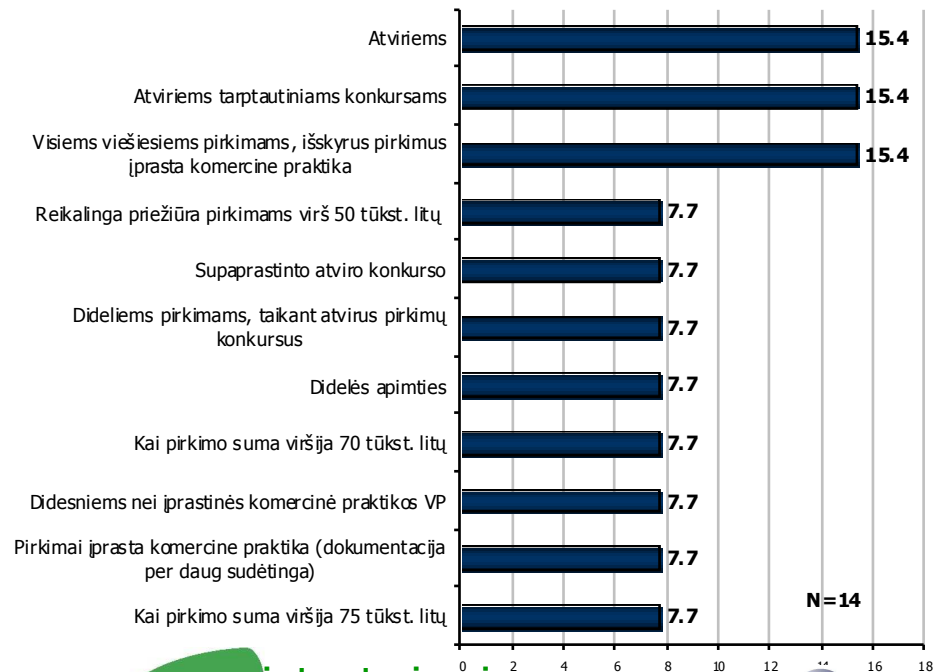
Taip, bet ne visų
26.5%

N/N
4.1%

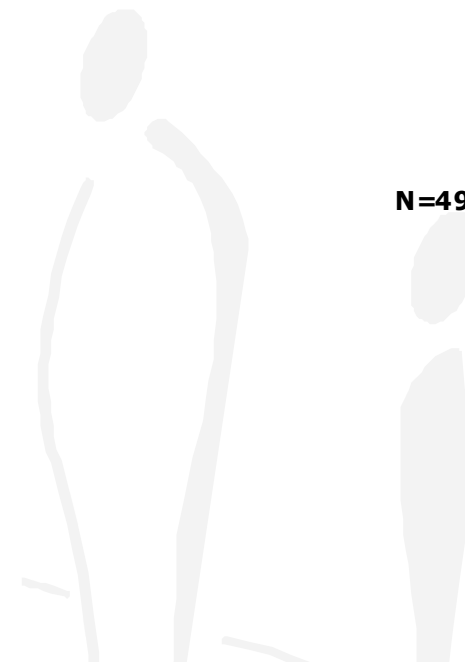
Taip
46.9%

Nurodykite, kokio tipo pirkimams yra reikalinga priežiūra? (proc.)

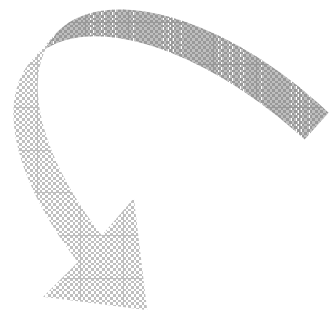

Ne
22.4%

N=49

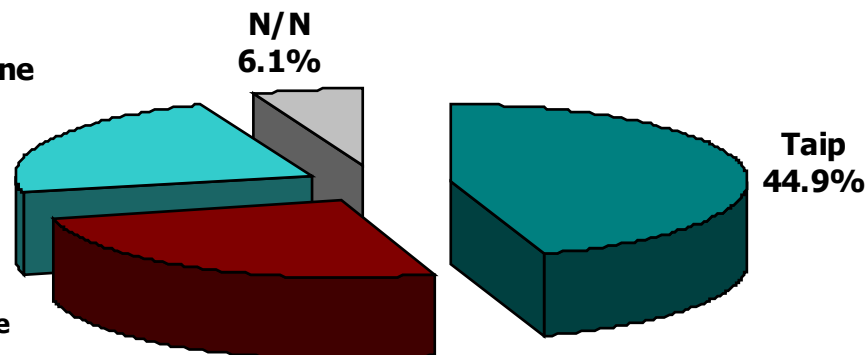

Ar jaučiatės pajėgūs patys vykdyti pirkimus be CPVA priežiūros? (proc.)

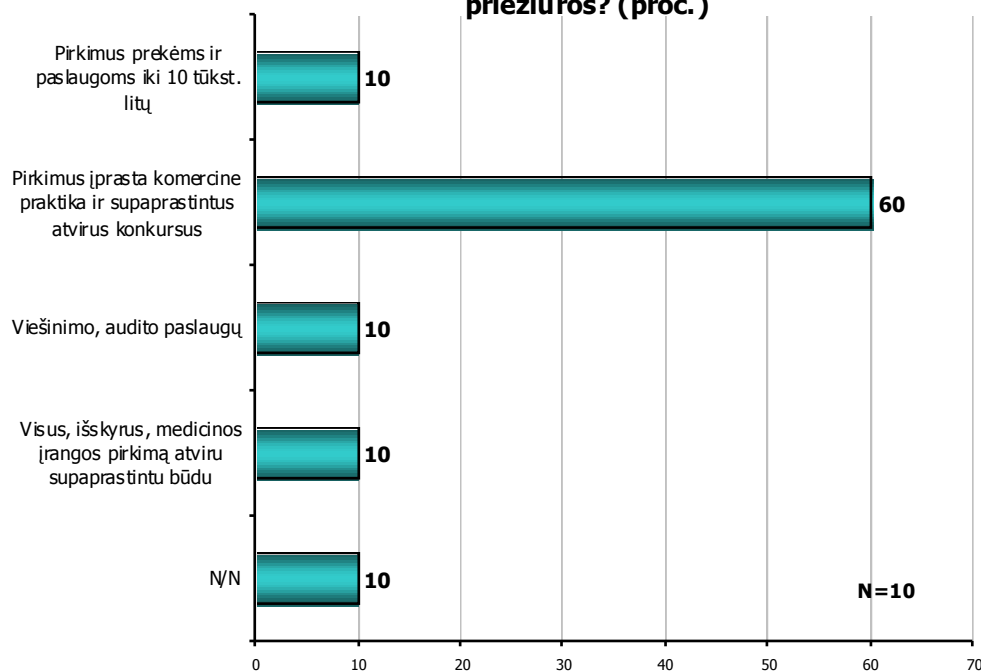

Taip, bet ne
visus
22.4%

N/N
6.1%

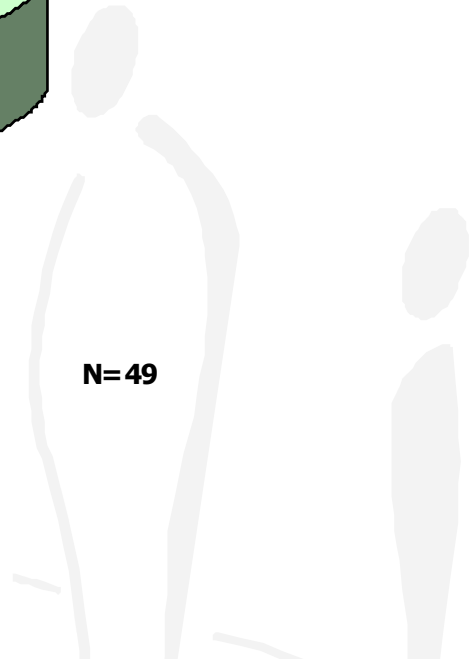
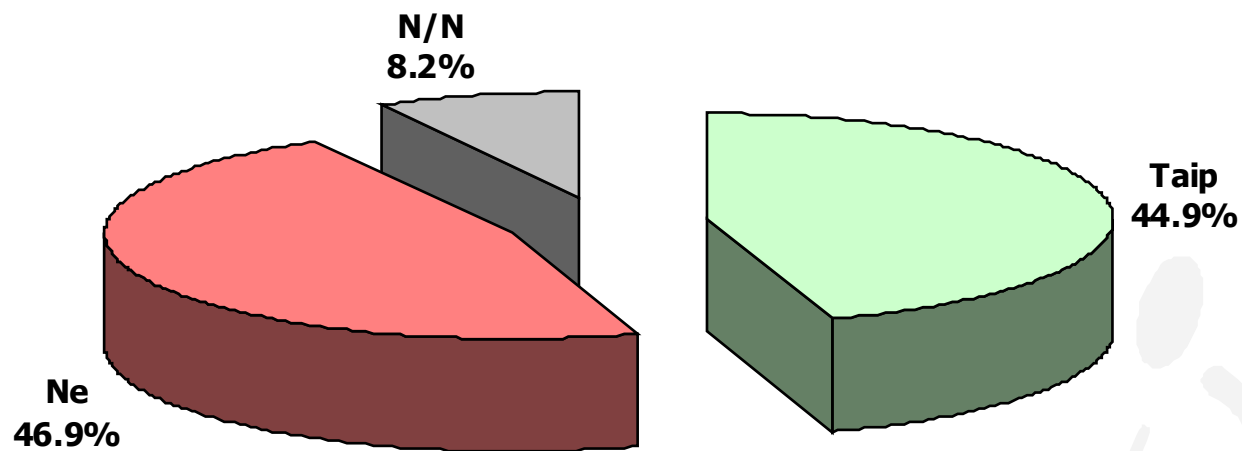
Nurodykite, kokio tipo pirkimus esate pajėgūs vykdyti be priežiūros? (proc.)

N=49

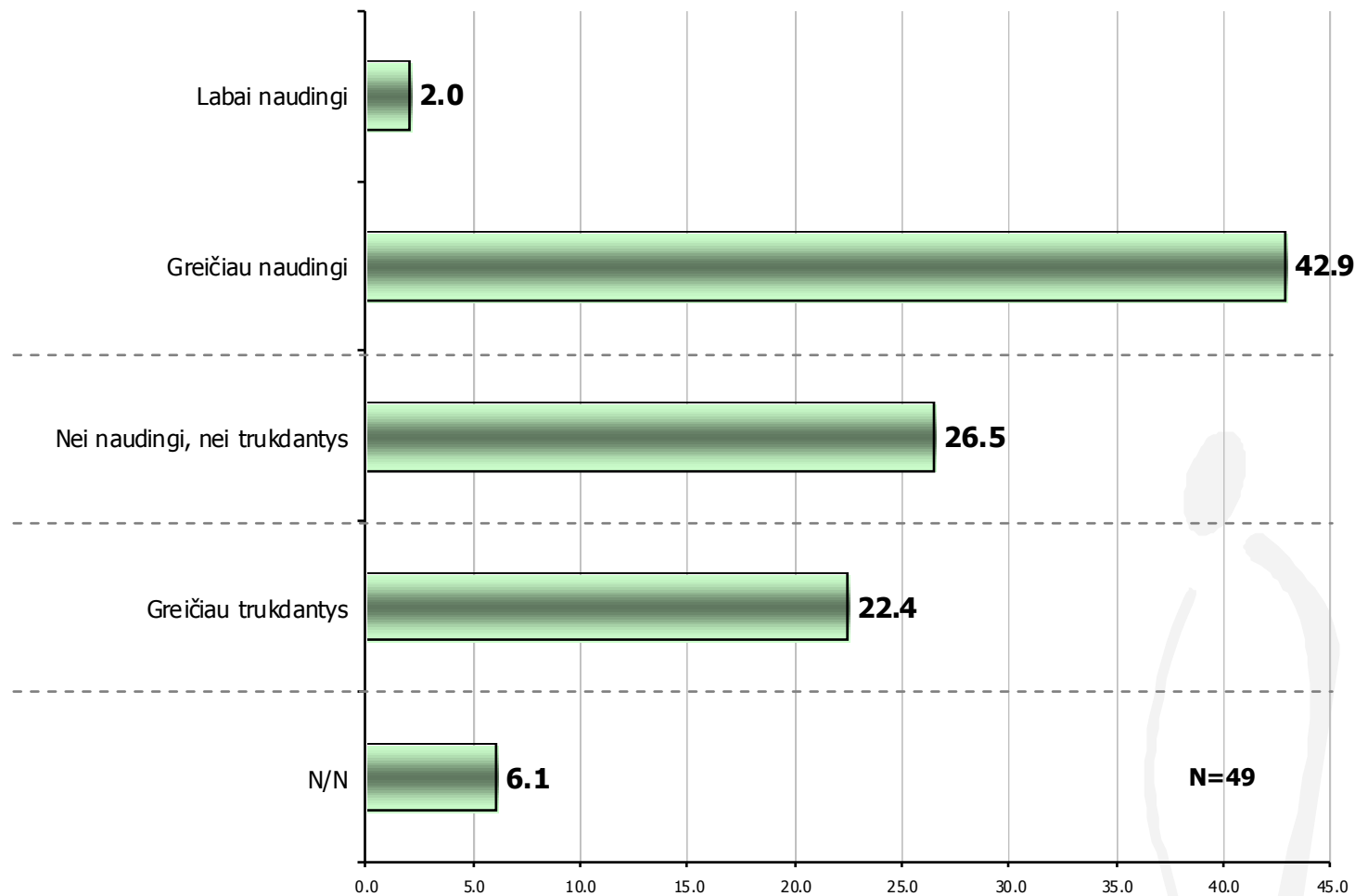

Jūsų nuomone, ar patikros vietose galėtų atsverti pirkimų kontrolę? (proc.)

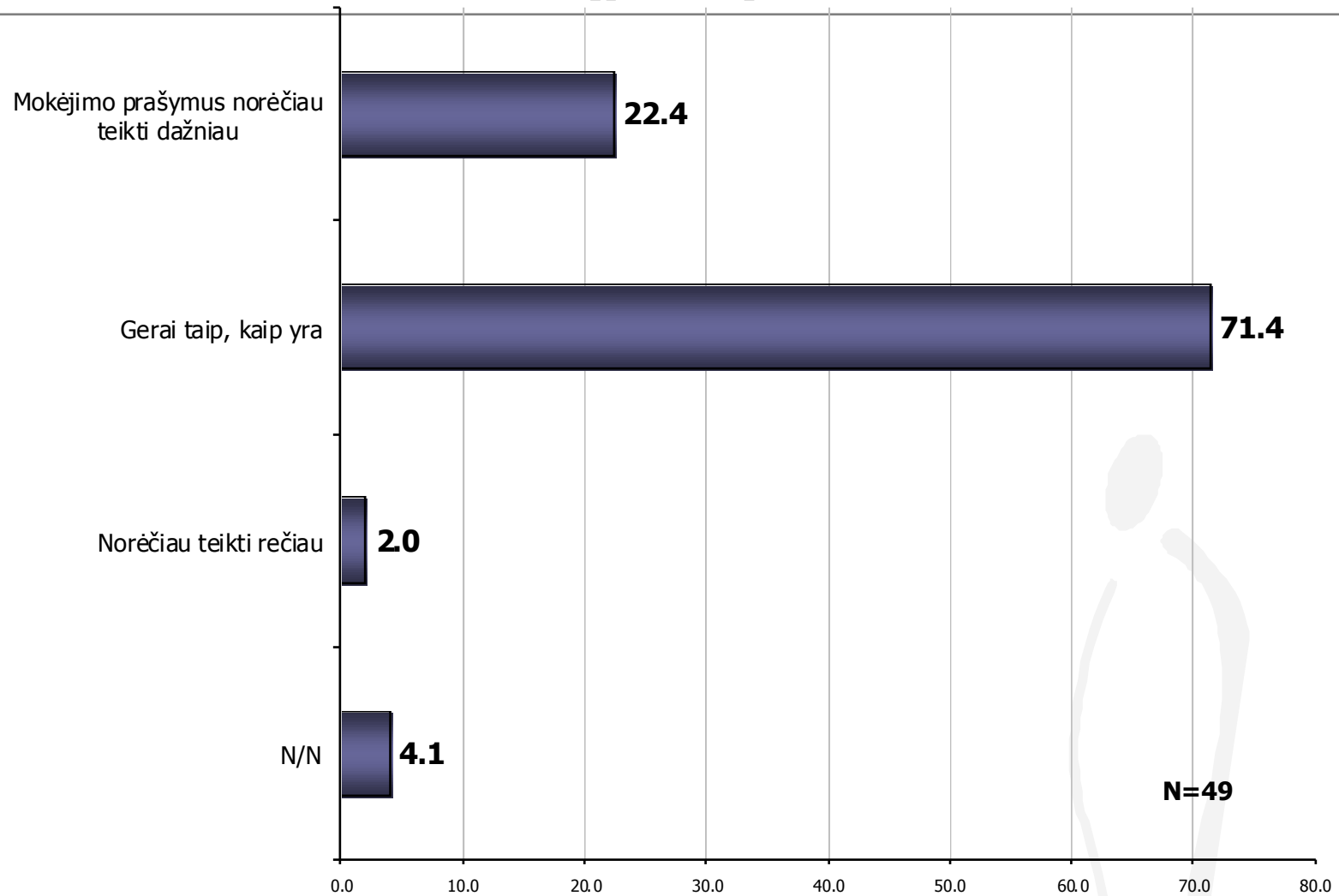

N=49

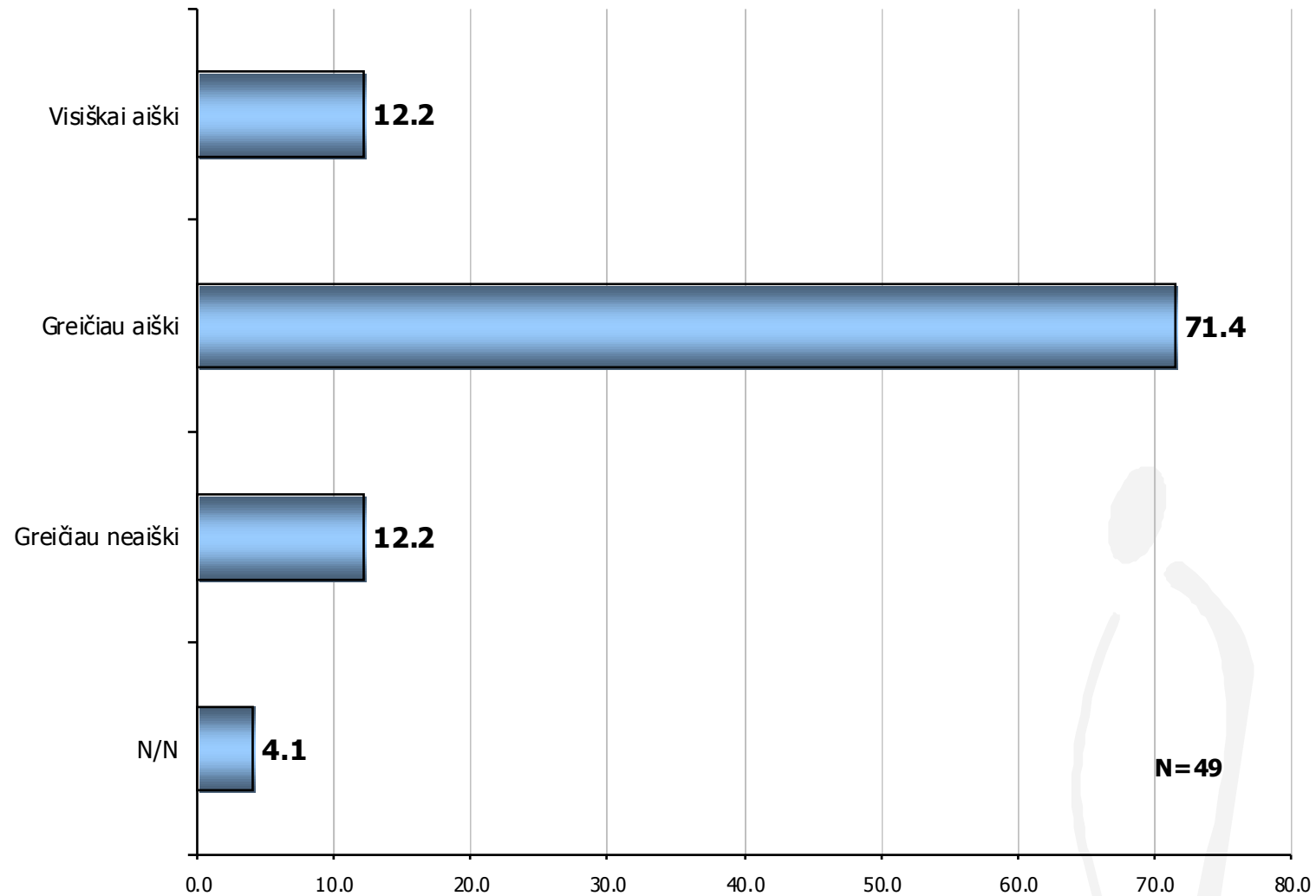
Kaip manote, kiek būtų naudingi/ trukdantys patikrų vietose atlikimai? (proc.)

Kaip Jūs vertinate Mokėjimų Prašymo periodiškumą? (proc.)

Ar Jums aiški Mokėjimo Prašymo forma? (proc.)

Apibendrinimas ir išvados I

✓ **Gaunamas informacijos vertinimas.** Daugumos (84%) apklaustų paramos gavėjų teigimu, juos pasiekia *aški ir suprantama informacija*, reikalinga projekto įgyvendinimui. Nepaisant to, daugiau nei pusė nurodė, jog ji *ne visuomet savalaikė*. Turėtų būti skiriama daugiau dėmesio tam, kad paramos gavėjus reikalinga/aktuali informacija pasiektų laiku, dar nepraradusi savo vertės. Paramos gavėjams *priimtinausi informavimo kanalai*: elektroniniu paštu siunčiama informacija, kiek mažiau patrauklios, tačiau priimtinos individualios konsultacijos ir seminarai.

✓ **Pasitenkinimas mokymais/ seminarais.** Vertindami pasitenkinimą mokymais apie Struktūrinių fondų projektų įgyvendinimą, tyrimo dalyviai geriausiai įvertino jų *kokybę bei tematiką*, kiek mažiau tenkina tokių mokymų/ seminarų *skaičius* apskritai – jis greičiau nepakankamas. Kalbant apie tematiką, pageidauta daugiau mokymų apie *ataskaitų rengimą, projektų apskaitą ir dokumentų forminimą, mokėjimo prašymus bei projektų valdymą* apskritai.

✓ **Paraiškų rengimo proceso vertinimas:**

Konsultacijų poreikis. Dauguma apklaustų paramos gavėjų nurodė paraiškas rengę su *konsultantų – parekomenduotų ar rastų pagal skelbimą – pagalba*. Beveik trečdalis konsultantų paslaugomis nesinaudojo. Didžioji dalis (84%) respondentų pripažįsta konsultantų paslaugų vertę – jų nuomone, rengiant paraišką tikrai tikslinga naudotis konsultantų pagalba. Pagrindiniai *argumentai "už"*: paraiškų rengimo reikalingos patirties trūkumas, aukšti reikalavimai, laiko stoka/ tiesioginio darbo apimtys, būtinybė idėjai suteikti "biurokratinį" pavidalą, pagrįsti "nelogiškus" aspektus, taip pat įsitikinimas, jog konsultantų parengta paraiška bus konkurencingesnė. *Argumentai "prieš"* naudojimąsi konsultantų paslaugomis: abejojimas konsultantų kompetencija, nuostata, kad pats rengėjas geriau išmano problematiką, konsultantų paslaugų kaina, galimybė vietoj jų samdyti jaunos specialistus.

Reikalaujamos informacijos vertinimas. 2/3 tyrimo dalyvių mano, kad paraiškų formose reikalaujamos informacijos *apimtis nėra optimali* – respondentų nuomone, jos galėtų būti reikalaujama mažiau.

Pagrindiniai sunkumai rengiant paraiškas kyla dėl *kompetencijos trūkumo pradinę idėją apipavidalinant paraiškos formą, finansinės paraiškos dalies pildymo, dėl būtinybės surinkti reikalingą informaciją, dokumentus, laiko trūkumo*.

Apibendrinimas ir išvados II

Nuostatos interviu dėl paraiškos vertinimo atžvilgiu. Dauguma respondentų – tiek pakviestų, tiek nepakviestų į interviu – jo naudą linkę vertinti *teigiamai*. Tokį požiūrį dažniausiai apsprendžia įsitikinimas, kad tai gali prisidėti prie projekto finansavimo – interviu vertinamas kaip *galimybė apginti savo projektą, tiesioginio kontakto metu pagrįsti projekto naudą, geriau suprasti vertinimo kriterijus bei padarytas klaidas*. Neigiamai vertinantys tokių pokalbių naudą, nemato jų tikslo ir pageidautų kitokių komunikavimo formų.

✓ **Projekto įgyvendinimas:**

Problemos. Įgyvendinant projektus paraiškos gavėjams sunkiausia *parengti pirkimo dokumentus, užpildyti mokėjimo prašymą bei parengti ataskaitą*, todėl labiausiai trūkstama jie dažniau įvardijo atitinkamą informaciją, susijusią su ataskaitų rengimu, mokėjimo prašymų pildymu bei projektų apskaita.

Konsultantų paslaugų vertinimas. 43% paramos gavėjų įgyvendindami projektą naudojo konsultantų paslaugomis ir didesnė jų dalis (74%) teigiamai vertino tokių paslaugų naudą vykdant projektą. Dauguma (90%) apklaustųjų išsakė pozityvias nuostatas CPVA rengtų konsultacijų atžvilgiu.

Nuostatos dėl prevencinės pirkimų priežiūros. Prevencinė CPVA atliekamų pirkimų priežiūra vertinta kaip reikalinga (dažniau – atviriems; atviriems tarptautiniams; viešiesiems, išskyrus pirkimus įprasta praktika). Dauguma apklaustųjų nurodė esą pajėgus patys vykdyti pirkimus – dažniau pirkimus įprasta komercine praktika ir supaprastintus atvirus konkursus. Respondentų nuomonės dėl patikrų vietose išsiskyrė į dvi dalis – pusė mano, kad patikros pajėgios atsverti pirkimų kontrolę; kita pusė laikosi priešingos nuomonės. Visgi pripažįstama, kad jos būtų greičiau naudingos.

ačiū

SPINTER tyrimai, 2005